

Kesän 2022 leväseuranta Lounais-Suomessa

Suomen ympäristökeskus arvioi kesäkuun alussa sinileväriskin olevan tulevana kesänä huomattava mm. Saaristomerellä ja eteläisellä Selkämerellä. Riskiarvio perustui edeltävän talven ravinnetilanteeseen. Arvion yhteydessä kuitenkin todettiin, että lopullisen levätilanteen ja pintalauttojen esiintymisen ratkaisevat kesän sääolot. Kuluneena kesänä sinilevien kasvuolosuhteet muodostuivat merialueella otollisiksi ja Saaristomeren ja Selkämeren osalta sinileväkukintojen riskiennuste toteutui.

Sinileväseuranta alkoi kesäkuun ensimmäisellä viikolla Lounais-Suomessa rauhallisissa merkeissä, eikä sinileviä havaittu yhdelläkään vakiohavaintopaikalla. Alkukesän viileä sää hillitsi sinilevien runsastumista, kunnes juhannukselta sää lämpeni ja sinilevähavainnotkin alkoivat lisääntyä. Merialueella sinilevähavainnot lisääntyivät nopeasti ja juhannuksen jälkeisellä viikolla sinilevää havaittiin jo monin paikoin Saaristomeren sisäsaaristossa ja Selkämerellä rannikon läheisillä alueilla. Lämpimien säiden myötä sinilevätilanne heikkeni Lounais-Suomen merialueilla heinäkuussa nopeasti ja Selkämeren avomerialueella alkoi muodostua laaja sinilevälautta edellisten kesien tapaan. Heinä-elokuun vaihteessa hetkellisesti viilenneen ja epävakaisen sään myötä sinilevätilanne hieman rauhoittui ja sinilevät sekoittuivat veteen, eivätkä päässeet muodostamaan laajoja pintalauttoja. Tilanne kuitenkin muuttui jälleen nopeasti helteisten säiden palattua ja merialueen sinilevähuippu koettiin elokuun puolivälissä viikolla 32, jolloin havaittiin sinileviä suurimmalla osalla merialueen vakioseurantapaikoista. Syyskuun myötä viileämpi ja tuulisempi sää piti sinilevätilanteen merialueella rauhallisena, joskin sinileviä havaittiin muutamilla yksittäisillä havaintopaikoilla leväseurannan loppuun saakka.

Sisävesialueilla sinileväkukinnat kehittyivät merialueita hitaammin ja heinäkuun puoliväliin saakka sinilevätilanne pysyi järvillä pitkänajan keskiarvon alapuolella. Vasta elokuussa sinilevät runsastuivat selvästi pitkänajan keskiarvoa korkeammalle myös järvivesissä ja sinileväesiintymien huippu ajoittui elokuun puoliväliin viikolle 32, kuten merialueellakin. Pitkin kesää yksittäisissä järvissä saatettiin havaita runsaitakin sinileväkukintoja, mutta kaiken kaikkiaan sisävesillä sinilevätilanne pysyi rauhallisena.

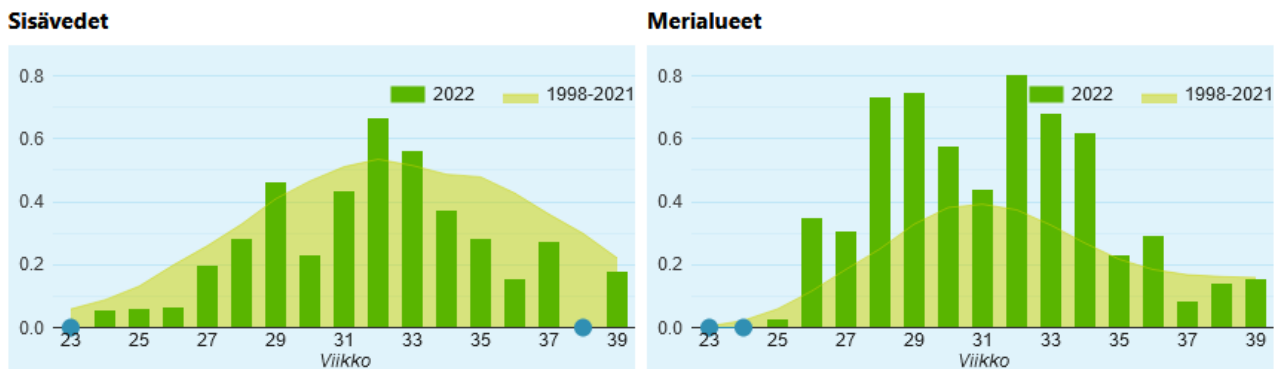
Kesän 2022 aikana valtakunnallisessa leväseurannassa oli Lounais-Suomen alueella mukana 36 ELY-keskuksen havaintopaikkaa, joista 20 sijaitsi meri- ja 16 sisävesialueilla. Myös Rotarit osallistuivat edellisten kesien tapaan sinileväseurantaan ja heiltä saatiin levähavaintoja kesän mittaan yhteensä 32 havaintopaikalta. Näistä havaintopaikoista kaksi sijaitsi sisävesissä ja loput merialueella. ELY-keskuksen havaintopaikoista 26:lla havaittiin kesän aikana sinilevää. Näistä 24:llä levää havaittiin useammin kuin kerran havaintokauden aikana. Runsaasti levää havaittiin ainakin kerran kesän aikana 12 havaintopaikassa ja näistä yhdessä kerran erittäin runsaasti. Runsaiten levää havaittiin Mannerveden Iso-Marjakarilla, Mynälahden sisäosan havaintopaikalla ja Kiskon Kirkkojärvässä (Kiskon kirkonkylän havaintopaikka). Näissä kaikissa havaittiin vähintään neljällä viikolla kesän aikana runsaasti sinilevää. Monilla Lounais-Suomen havaintopaikoilla havaittiin kesän mittaan sinilevää yhtäjaksoisesti useamman viikon ajan, pääasiassa vähäisiä määriä, mutta ajoittain

myös runsaita esiintymiä. Kesän vakio seurannan sinilevähavainnot voi tarkastella Järvi-meriwikiissä: www.jarviwiki.fi (valitse: Havainnot, Sinilevätilanne, Varsinais-Suomi)

ELY-keskukseen ilmoitettiin kesän aikana kansalaisten tekemiä sinilevähavainnot 19 kpl, joista 14 kpl tehtiin merialueilta ja 5 kpl sisävesiltä. Ilmoitetut havainnot koskivat pääsääntöisesti vähäisiä sekä runsaita sinilevähavainnot. Kuudessa paikassa havaittiin sinilevää erittäin runsaasti. Myös Järvi-meriwikiin kirjattiin kansalaishavainnot edellisten kesien tapaan aktiivisesti. Havainnot olivat pääsääntöisesti vähäisiä tai runsaita, joskin joukossa myös erittäin runsaita havainnot erityisesti merialueelta.

Varsinais-Suomen ELY-keskukseen ilmoitettuja sinilevähavainnot voi tarkastella Lounais-Suomen sinilevähavainnot karttapalvelussa: [Lounais-Suomen sinilevähavainnot](#). Varsinais-Suomen ELY-keskuksen leväkatsaukset löytyvät verkkopalvelusta: [Levätilanne](#) (valitse: Alueellista tietoa, Varsinais-Suomi)

ELY-keskukselle lähetettiin kesän aikana kuusi levänäytettä, joista viidessä näytteessä todettiin sinilevää. Kyseiset näytteet olivat kaikki merialueelta, pääasiassa Saaristomereltä. Näytteiden lajisto koostui pääosin *Aphanizomenon sp.*, *Dolichospermum sp.* ja *Nodularia spumigena* sinilevistä. Yksi näyte koostui lähes yksistään *Oscillatoriales*-lahkon sinilevistä.

Kuva 1. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen sinilevaseurannassa kerättyjen havaintojen pohjalta laadittu leväbarometri. Pylväät kertovat sinilevähavaintojen suhteellisen määrän painotettuna levien runsaudella. Taustaa kuvaa sinilevien suhteellisen määrän keskiarvon laskettuna vuosille 1998–2021. Taustaa korkeampi pylväs tarkoittaa, että kyseisellä viikolla sinileviä on havaittu pitkäaikaista keskiarvoa runsaammin.